CollAn IX 2010 275-306

Oluz Höyük Kazısı Üçüncü Dönem (2009) Çalışmaları Değerlendirmeler ve Sonuçlar*

Şevket Dönmez

Keywords: Amasya, Oluz Höyük, Achaemenid, Iron Age, Hittite Empire Period

Anahtar Kelimeler: Amasya, Oluz Höyük, Akhamenid, Demir Çağı, Hitit İmparatorluk Çağı

Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izni ile 2009 döneminde devam edilen Oluz Höyük sistematik arkeolojik kazı çalışmaları 13 Temmuz - 21 Ağustos 2009 tarihleri arasında İstanbul Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi ve DÖSİMM'in finansal destekleri ile 38 gün süre ile gerçekleştirildi[1].

* Bu yazının yayına hazırlanmasında yardım eden Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi Ana Bilim Dalı asistan-öğrencisi Gözde Dinarlı'ya teşekkür ederim.

1 Oluz Höyük kazısının bakanlık temsilcisi görevini Ordu Müzesi elemanı Osman Demir yerine getirdi. Kazının başkan yardımcılığını İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü Türk ve İslam Sanatı Anabilim Dalı öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. E. Emine Dönmez yaptı. Kazı heyeti; Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümü'nden Prof. Dr. Yılmaz Selim Erdal, İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi Anatomi Bölümü'nden Prof. Dr. Vedat Onar, Adnan Menderes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Anatomi Bölümü'nden Doç. Dr. Erkut Kara, İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç.Dr. Fethi Ahmet Yüksel, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Hititoloji Anabilim Dalı'ndan; Yrd. Doç. Dr. Meltem Alparslan ve Yrd. Doç. Dr. Metin Alparslan, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Tarih Bölümü'nden Yrd. Doç. Dr. Ferit Baz ile Sanat tarihçisi-Arkeolog-Desinatör-Restoratör Ahmet Çakmak, Arkeolog Meral Başaran, Arkeolog Saadet Karaca, Arkeolog Yasemin Aydoğdu, Arkeolog Dilek Çevik, Hititolog-Sanat Tarihçisi Çiler Özdemir, Arkeolog-Desinatör Burhan Gülkan, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü stajyer lisans öğrencisi Gözde Dinarlı, Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü stajyer lisans öğrencisi Zeynep Latifeci, Arkeoloji Bölümü stajyer lisans öğrencileri; Muhammed Cevat Çördük, Emrah Furuncu, Çiğdem Kurban, Niyazi Keleş, Harun Yılmaz, Beytullah Efe, Sevil Kışla, Taşınabilir Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Bölümü stajyer lisans öğrencisi Görkem Hersek, Trakya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü stajyer lisans öğrencileri Pürnurece Baş, Utku Kamil Kama ve Nebiye Hamarat, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü lisans öğrencisi Ayşegül Obut'tan oluşmaktadır. Ayrıca İran'dan Demir Çağı uzmanı arkeolog Yrd. Doç. Dr. Farshid İravani Ghadim kazı heyetinde yer aldı.

Orta Karadeniz Bölgesi'nin kara kesiminde yer alan Amasya ilindeki Oluz Höyük, Amasya-Çorum Karayolunun 27. km'sindeki Gökhöyük Tarım İşletme Müdürlüğü arazisi içinde bulunmaktadır. Yeşilırmak'ın (Hitit metinlerinde *Kummešmaḫa*, antik *Iris*) önemli kollarından olan Çekerek Irmağı'nın (Hitit metinlerinde *Zuliya*, antik *Skylax*) güneyinden geçtiği verimli Geldingen Ovası'nın içinde konumlanmış olan Oluz Höyük (Res. 1), Gözlek Köyü'nün 2 km kuzeybatısında, Toklucak (eski Oluz) Köyü'nün yaklaşık 5 km doğusunda, Amasya-Çorum karayolunun ise 3 km güneyinde yer almaktadır (bkz. Harita). 280 x 260 m boyutunda, ova seviyesinden yaklaşık 15 m yüksekliğindeki (deniz seviyesinden yüksekliği 478,78 m) Oluz Höyük (Res. 2) yaklaşık 45 dönümlük bir alana sahiptir (bkz. Topografik Plan).

Oluz Höyük 2009 sezonu çalışmaları iki aşamalı olarak gerçekleştirildi:

1. Aşama - Arkeojeofizik Çalışmaları

Oluz Höyük'te hem bu dönem ve hem de gelecek yıllardaki sistematik arkeolojik kazılar için bir stratejik planlama yapabilmek amacıyla 17-20 Ağustos tarihleri arasında Yrd. Doç. Dr. Fethi Ahmet Yüksel tarafından H 14-17, I 10-16, J 10-13, K 10-13, 16, L 10-13 plankarelerinde toplam 2000 m^2'lik bir alanda (bkz. Topografik Plan) jeomanyetik yöntemi ile toprakaltındaki olası yapı kalıntılarına ait ayrıntılı derinlik, uzanım ve konum bilgilerine ulaşılmaya çalışıldı (Res. 3).

Oluz Höyük'ün 2009 dönemi arkeojeofizik araştırmaları ile ilgili değerlendirme çalışmaları halen İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü, Yerbilimleri Veri İşlem Laboratuarı'nda devam etmektedir.

2. Aşama - Arkeolojik Kazı Çalışmaları

Oluz Höyük kazı çalışmaları 3 bölgede gerçekleştirildi. A, B ve C açmaları (bkz. Topografik Plan).

A Açması'nda 2007 sezonunda başlanan ve 2008 sezonunda sürdürülen çalışmalara bu dönem de genişleyerek ve derinleşerek devam edildi. I 14-17, J 14-16, K 14-16, L 14-16 plankarelerinden oluşan A Açması'nda toplam 1300 m^2'lik bir alanda ortalama 2,20 m derinleşildi. 477,90 m'den 474,30 m'ye kadar gerçekleştirilen bu derinleşme çalışmaları sonucunda 4 mimari tabakada kazılar gerçekleştirildi. A Açması gibi 2007 sezonunda başlanılan, 2008 sezonunda da sürdürülen B Açması'nda, bu dönemde de devam ettirilen çalışmalar sonucunda genişleme ve derinleşme çalışmaları yapıldı. X 17, W 16, W 17,

Q 16, Q 17 plankarelerinde toplam 500 m²'lik bir alanda 469,35 m'den 465,97 m'ye gerçekleştirilen söz konusu bu genişleme ve derinleşme çalışmalarında 6 mimari tabaka ortaya çıkarıldı. C Açması'nda 2008 döneminde başlanılan çalışmalara bu dönem derinleşerek devam edildi. R 17 plankaresinde gerçekleştirilen çalışmalarda ortalama 0,50 m derinleşildi. 472,70 m'den 472,20 m'ye kadar gerçekleştirilen bu derinleşme çalışmaları sonucunda yalnızca 3. Mimari Tabaka'da çalışıldı.

Kazı çalışmaları öncesi gerçekleştirilen yüzey temizliği ile kazı çalışmaları sırasında kaldırılan yüzey toprağı içinde belirli sayıda sırlı çanak-çömlek parçalarına rastlandı. Herhangi bir mimari tabaka ile ilişkisi kurulamayan söz konusu bu çanak-çömlek parçalarının (Res. 4) çok büyük olasılıkla Oluz Höyük'ün en son yerleşim tabakasına ait olduğu, ancak tarım faaliyetleri ile erozyon sonucunda günümüze kadar ulaşamadığı kanaatine varıldı. Yoğun bir yerleşime işaret etmeyen, büyük olasılıkla bir ya da iki konutluk bir iskâna ait olduğu düşünülen çanak-çömlek parçalarının, 2007 ve 2008 dönemi çalışmalarında saptanan "0" Tabakası'na ait olduğu anlaşıldı (Dönmez – Naza-Dönmez 2007: 52,Res. 3; Dönmez – Naza-Dönmez 2009a: 403,Res. 8-9; Dönmez – Naza-Dönmez 2009b: 127-128). Çanak-çömlek parçalarının MS 10-14. yy'a tarihlenebileceği düşünüldü.

Yüzey toprağı içinde pt 2 tezgâh ağırlığı, 1 amfora tıkacı, taş 1 ağırşak, çakmaktaşı 1 kesici, cam 1 boncuk ve tunç 1 okucu ele geçti.

A Açması
(I 14-17, J 14-16, K 14-16, L 14-16 Plankareler)

A Açmasında (bkz. Topografik Plan, Res. 5) 2007 sezonunda başlanan ve 2008 sezonunda sürdürülen çalışmalara bu yılda genişleyerek ve derinleşerek devam edildi. I 14, I 15, I 16, I 17, J 14, J 15, J 16, K 14, K 15, K 16, L 14, L 15, L 16 plankarelerinden oluşan A Açması'nda toplam 1300 m²'lik bir alanda 477,90 m'den 474,30 m'ye kadar gerçekleştirilen bu derinleşme çalışmaları sonucunda 4 mimari tabaka ile 13 adet mezara rastlandı. A Açması'nda "0" Tabakası'ndan sonra ve yüzey toprağının hemen altından başlayan 1. Mimari Tabaka, 477,90 m ile 477,50 m seviyeleri arasında yer almaktadır. Yüzeye yakınlığı nedeniyle tarım faaliyetleri, yoğun bir şekilde gerçekleştirilmiş yasadışı kazılar ve büyük olasılıkla "0" Tabaka'sının yerleşimcileri, ayrıca yerleşme terk edildikten sonra gerçekleştirilmiş gömüler nedeniyle yoğun bir şekilde tahrip edilmiş olan 1. Mimari Tabaka'daki mimari kalıntılar oldukça düzensiz ve dağınık bir görünüm verdi (Res. 6). Bu mimari, kalıntılar 2009 döneminde

I 14-17, L 14-16 plankarelerinde ortaya çıkarıldı. Yoğun bir tahribata uğradıkları için, 1. Mimari Tabaka'da ortaya çıkan mimari kalıntılar, düzenli bir plan oluşturmaktan uzak, irili ufaklı moloz taşlardan oluşturulmuş duvar temelleri parçaları ve döşeme kalıntılarından oluşmaktadır. b.403, b.404, b.407, b.411, b.412, b.414 ve b.463, numaralı buluntu yerlerinin oluşturduğu bu mimari tabakanın dolgu toprağı içinde pişmiş toprak: 1 ağırşak, 1 kandil (Res. 7), 1 pendantif, 1 testi, 2 pithos (Res. 8), 2 pithos kapağı (Res. 8); taş: 1 nesne, 1 mermer amfora tıkacı (Res. 9); 1 kemik nesne; 2 cam boncuk; tunç: 1 sikke (Res. 10 a-b), 1 yılan figürini ve 1 demir yüzük ele geçti.

1. Mimari Tabaka'dan sonra 477,50 m ile 474,30 m seviyeler arasında I 14, I 15, I 16, I 17, J 15, J 16, L 14, L 15 ve L 16 plankarelerinde ortaya çıkarılan mimari kalıntılar 2. Mimari Tabaka olarak isimlendirildi. b.400, b.401, b.405, b.408, b.417, b.418, b.419, b.420, b.421, b.422, b.423, b.424, b.425, b.426, b.427, b.428, b.432, b.433, b.434, b.435, b.436, b.438, b.439, b.440, b.441, b.442, b.443, b.447, b.449, b.462, b.464, b.465 ve b.466 no'lu buluntu yerlerinden oluşan 2. Mimari Tabaka'nın 1. Mimari Tabaka düzeyinde olmasa da yine de yerleşme sona erdikten sonra yapılmış olan gömüler, çöp çukurları ve yasadışı kazılar nedeniyle oldukça tahrip edilmiş olduğu gözlendi.

L 14, L 15, L 16 plankarelerinde geliştirilen kazılar sonucunda kuzey-güney doğrultusunda inşa edilmiş yapı kalıntıları ortaya çıkarıldı. Civardaki arazilerde ve Çekerek nehri yatağında bol olarak bulunduğunu gözlemlediğimiz ve bazılarının yarı-işlenmiş olduğunu saptadığımız orta ve küçük boy moloz taşlarla inşa edilmiş basit yapılara ait duvar temelleri bu tabakanın karakteristik mimarisini yansıtırlar. L 14 plankaresinin kuzey kısmında, bir bölümü kuzey kesit içine uzanan yapı kalıntısının kuzeybatı-güneydoğu yönde uzandığı saptandı. b.400 olarak kodlanan yapının sonradan yapılmış müdahalelerle kısmen tahrip edilmiş olduğu gözlendi. Bu yapının güneydeki mekânının doğu duvarı ve güneydoğu köşesi hariç plan verecek biçimde ortaya çıkarıldı. 2,80 x 2,20 m boyuta ve ortalama 0,60 m duvar temeli kalınlığına sahip yapının doğu duvarına koşut olarak uzanan başka bir taş duvar temelinin diğer bir yapıya ait mekanın batı duvarı olduğuna işaret etti. Bu duvar temeli 2,20 m uzunluğunda ve 0,60 m kalınlığındadır. L 14 plankaresinin doğusunda kuzey-güney, güneyinde ise batı-doğu doğrultularında uzanan duvar parçaları ortaya çıkarıldı. Bunlardan kuzey-güney doğrultusundaki 3,50 m uzunluğunda ve 0,50 m genişliğinde, batı-doğu yönünde duvar temeli ise 2,10 m uzunluğunda ve 0,50 m genişliğindedir. L 14 plankaresinin güneyinde yer alan L 15 ve L 16 plankarelerinde kuzey-güney yönünde inşa edilmiş üç mekânlı ve avlulu büyük bir yapı ortaya çıkarıldı. b.424 olarak kodlanan

ve genel olarak 9,70 x 6,40 m boyutundaki yapının kuzey kısmında kareye yakın şekilli iki odası, batı kısmında ince ve uzun dikdörtgen biçimli bir odası ile bu odanın doğusunda tandırı da bulunan bir avlusu olduğu anlaşıldı. Dikdörtgen mekânın güneybatı köşesine büyük olasılıkla depolama amaçlı küçük bir mekân oluşturulmuş olduğu gözlendi. Bu mekânın güney duvarının batıya doğru uzanması, batı kısımda da başka bir odanın varlığına işaret etti. Tabanı taş döşemeli olan bu mekânın güneyinde duvar temelinin uzunluğu nedeniyle 3,70 x 2,80 m boyutunda olduğu ve ortalama duvar temeli kalınlığının 0,50 m olduğu saptandı. Büyük dikdörtgen mekân içinde ele geçen öğütme taşı bu yapının bir işlik ya da atölye olduğuna işaret etti. Girişinin avlu üzerinden, yani doğu kısmından dikdörtgen odaya olduğu, eşik seviyesindeki yassı düz taşlar ile bu kısımda saptanan köşeli söve oyuklarından anlaşıldı (Res. 11). Yapının, özellikle güney kısmının 1. Mimari Tabaka'nın imar faaliyetleri sırasında tahrip edilmiş olduğu, burada ortaya çıkarılan 1. Mimari Tabaka'ya ait duvar ve döşeme parçalarından anlaşıldı. Ayrıca yapının batı duvarını tahrip etmiş olan bir İslami Dönem mezarı (Sk 35) ile kuzeybatı ve kuzeyindeki çöp çukurları, yapının tahrip olmasında yapılaşma dışında, çeşitli amaçlı kazı faaliyetlerinin de etkili olduğunu gösterdi. Bu yapının güneyinde L 16 plankaresinde kuzeydoğu-güneybatı yönünde uzanan bir duvar temeli kalıntısı saptandı. Kuzeye doğru köşe yaparak uzanan bu duvar temeli 4,50 m uzunluğunda ve ortalama 0,90 m kalınlığındadır.

2. Mimari Tabaka ile ilgili daha dikkat çekici ve anıtsal mimari kalıntılar I 14, I 15, I 16, I 17 ile J 14, J 15, J 16 plankarelerinde ortaya çıkarıldı. Söz konusu bu plankarelerde gerçekleştirilen derinleşme çalışmaları sonucunda, 1. Mimari Tabaka'nın hemen altında beliren taş döşeme tekniğinde oluşturulmuş geniş bir yol kalıntısı (Res. 5, 12-13) ile bu yola bağlantılı olarak değerlendirilebilecek bazı mimari kalıntılar (Res. 13-14), 2. Mimari Tabaka yerleşiminin kent dokusu ve dinsel sistemi ile ilgili çok önemli veriler sundu. J 14, J 15, I 15, I 16, J 16 ve I 17 plankarelerinde kuzey-güney doğrultusunda uzanan taş döşeme yolun (b.417) mevcut uzunluğu 28 m, mevcut genişliği ise 8,50 m'dir. Söz konusu yol yaklaşık 20°'lik bir eğimle bir rampa oluşturarak güneye doğru uzanmaktadır. 1. Mimari Tabaka'nın mimari müdahaleleri ile büyük oranda tahrip edilmiş olan yolun, orta büyüklükte yassı yüzeylere sahip moloz taşlarla inşa edilmiş olduğu gözlendi. Özellikle I 17 plankaresinde yer alan bölümün diğer kısımlara oranla daha küçük ve yuvarlak taşlarla oluşturulmuş olması, bu bölümün bir onarım geçirdiğine işaret etmektedir. Yolun orta kısmında, yol boyunca uzanan ve ortalama 0,30 m genişliğinde ve 0,20 m derinliğinde açık bir kanal saptandı. Kanalın kuzeyde 2008 döneminde açığa

çıkarılan taş döşemeli avlu ile birleştiği anlaşıldı. Yolun özellikle kenar kesimlerinde, estetik ve statik kaygılarla büyük ve düzgün işlenmiş blok taşların kullanılmış olduğu gözlendi. Özellikle I 16 ve I 17 plankarelerindeki bölümleri oldukça sağlam bir şekilde korunmuş olan yolun, güney kısmının köşeli bir yapı inşa edilerek kapatılmış olduğu saptandı. Yolun tam üstüne gelecek şekilde inşa edilmiş yapının yalnızca doğu ve güney duvarlarının bir köşe oluşturacak şekilde mevcut olduğu saptandı (Res. 13). Bu yapı kalıntısının doğu duvarının yolu doğu kenarı ile aynı hizada yer aldığı gözlendi. Yapının güney duvarının güneyindeki alanda yolu oluşturan taşların söküldüğü ve adeta bu yapıya küçük bir avlu kazandırılmış olduğu düşünüldü. Üstüste inşa edilmiş bu köşe yapısı ile yol arasında herhangi bir dolgu toprağı ya da moloz olmaması, başka bir deyişle söz konusu yapının direkt olarak yolun üstüne yerleştirilmiş olması nedeniyle, yolun işlevini iptal etmek amacıyla bu operasyonun yapılmış olduğu kanısına varıldı. Bu nedenle de yolun işlevinin iptalinde kullanılan köşe yapısının 2. Mimari Tabaka'nın sonlarına tarihlendirilebileceği düşünüldü. Yolun daha da güneye doğru devam ettiği, I 17 plankaresinin güney kısmında, kesit dibinde yer alan ve yolun devamı olduğu gözlenen mimari kalıntıdan anlaşıldı.

Taş döşeme yolun I 16 plankaresindeki kısmının 0,70 m batısında taştan oyulmuş bir tekne ortaya çıkarıldı (Res. 13-14). 1 x 0,70 m boyutunda ve 0,25 m derinliğindeki dikdörtgen biçimli teknenin yol ile aynı doğrultuda, kuzey-güney yönünde yerleştirilmiş olduğu gözlendi. Yolun daha kuzey kısmında, I 16 ve J 16 plankarelerinde, biri yolun batı kenarında, diğeri ise yolun iç kısmında ancak doğuda yer alan iki adet taş sütun kaidesi ortaya çıkarıldı (Res. 13-14). Karşılıklı duran ve aralarındaki mesafe 4,50 m olan sütun kaidelerinden batıda olanı 0,70 m yüksekliğinde olup taban çapı 0,35 m, gövde çapı 0,45 m ve tavan çapı 0,38 m'dir. Doğuda yer alan sütun kaidesi 0,68 m yüksekliğinde olup taban çapı 0,36 m, gövde çapı 0,46 m ve tavan çapı 0,37 m'dir. Form ve boyut olarak birbirlerinin tam benzeri olan sütun kaidelerinin tepe kısımlarının altında 0,03 m kalınlığında kabartma yatay bir yer almaktadır.

Taş döşeme yolun çevresinde tahribatlardan dolayı planları kesin olarak anlaşılamayan bazı mimari kalıntılar ortaya çıkarıldı. Bunlar içinde I 14 plankaresi içinde yer alan dar ve kısa bir yol kalıntısı ile bunun batısında ortaya çıkarılan yapı kalıntıları, bunlar içinde en iyi korunmuş durumda olanlardır. Büyük taş döşeme yol ile aynı doğrultuda, aynı malzeme ve aynı teknikte inşa edilmiş yol kalıntısı 4,20 m uzunluğunda ve 1,50 m genişliğinde olup, kuzeyden güneye doğru 0,50 m kot farkı ile uzanmaktadır. Yolun 0,60 m batısında ise, tahribat nedeniyle nasıl bir plana sahip olduğu anlaşılamayan düz ve

kavisli duvar parçaları yer almaktadır. Moloz taşlarla inşa edilmiş bu kalıntıların güneyinde ise 3 adet orta büyüklükte taş yer almaktadır. Üst kısımları düzgün kesilmiş bu taşların büyük olasılıkla ahşap dikmeler için kaide olarak kullanılmış oldukları anlaşılmaktadır. Bu kalıntıların güneyinde I 15 plankaresinin kuzey yarısında yine yoğun tahribata uğramış oldukları anlaşılan birtakım yapılara ait mimari kalıntılar yer almaktadır. Bu kısımda b.438 olarak kodlanan, 1,10 m çapında ve 0,70 m derinliğinde bir çöp çukuru saptandı. Çöp çukurunun 1,50 m güneybatısında, tabanı beyaz bir madde ile sıvanmış bir silo saptandı. Büyük kısmı tahrip olmuş silonun mevcut boyutu 1,10 x 1 m'dir.

Büyük taş yolun doğusundaki alanlarda da mimari kalıntılar yer almaktadır. Bunlar çoğunlukla taştan düzgün duvar temelleri olup, genellikle kuzey-güney yönde uzanmaktadır. Bu duvar temellerinden iki tanesi J 15 plankaresinde yer almaktadır. Kuzeyde olanı 3,30 m uzunluğunda ve 0,80 m kalınlığında olup, doğusunda batı-doğu yönünde uzanan daha kısa bir duvar temeli kalıntısı yer almaktadır. Bu duvar temeli kalıntısı 1,30 m uzunluğunda ve 0,40 m genişliğindedir. Bu duvar temellerinin 1,80 m güneyinde, J 15-16 plankarelerinin birleştiği bölümde, kuzey-güney doğrultusunda düzgün bir duvar temeli kalıntısı ortaya çıkarıldı. 3,20 m uzunluğunda ve 0,60 m genişliğindeki duvar temelinin hemen doğu kenarında bir çöp çukuru saptandı. b.429 olarak kodlanan çöp çukuru 1,50 m çapında ve 0,80 m derinliğindedir. Bu duvar temelinin 4,90 m güneyinde tek sıra taştan oluşturulmuş üç tarafı mevcut küçük bir yapı kalıntısı yer almaktadır. b.415 olarak kodlanan bu yapı 2,10 x 2 m boyutunda olup, yalnızca güney duvarı noksandır. Ortalama duvar kalınlığı 0,20 m olan yapının bir silo olduğu düşünülebilir.

2. Mimari Tabaka'nın dolgu toprağı içinden pişmiş toprak: 5 ağ ağırlığı, 2 ağırşak, 1 boğa başı figürü, 1 boğa kulağı, 2 boğa boynuzu, 1 kalypter (Res. 15), 1 stroter (Res. 16), 1 minyatür kap, 1 çanak (Res. 17), 1 çömlek, 1 testi, 1 kapak, 1 dağ keçisi başı biçimli kulp; taş: 1 tezgah ağırlığı, 2 ağırşak, 1 öğütmetaşı, 1 mermer ağ ağırlığı, 1 çakmaktaşı kesici; kemik: 1 ağırlık, 1 delici, 1 iğne, 1 aksesuar;1 boynuz pendantif; tunç: 1 spatula, 2 hançer, 1 bilezik, 1 pendantif, 1 sembol (Res. 18) ve 1 demir okucu ele geçti.

2. Mimari Tabaka kazıları sırasında hepsi basit toprak türünde 10 mezara rastlandı. Bunlardan 6 tanesi bebek: Sk.31 (b.402), Sk.33 (b.423), Sk.36 (b.550), Sk.38 (b.426), Sk.39 (b.551) ve Sk.42 (b.448); 1 tanesi çocuk: Sk.32 (b.409) ve 3 tanesi de yetişkindir: Sk.35 (b.418), Sk.37 (b.410) ve Sk.40 (b.465).

2. Mimari Tabaka'dan sonra 477,10 m ile 475,90 m seviyeler arasında K 14 ile J 16 ve K 16 plankarelerinde ortaya çıkarılan mimari kalıntılar 3. Mimari Tabaka olarak isimlendirildi. b.406, b.413, b.415, b.429, b.430, b.431 ve b.437 buluntu yerinden oluşan 3. Mimari Tabaka'nın, özellikle 2. Mimari Tabaka yerleşimcileri tarafından tahrip edilmiş olduğu gözlendi. 3. Mimari Tabaka'nın mimari kalıntıları kareye yakın plana sahip taş temelli ve kerpiç duvarlı bir yapı ile bazı duvar temeli kalıntılarıdır (Res. 19).

3. Mimari Tabaka'nın en iyi durumdaki yapısı, K 14 plankaresinde ortaya çıkarılan taş temelli ve kerpiç duvarlı, kareye yakın plana sahip bir yapı kalıntısıdır (Res. 19). Kuzeydoğu-güneybatı yönünde yerleştirilmiş yapı b.406 olarak kodlandı. 3,40 x 3,30 m boyutundaki yapının ortalama duvar kalınlığı 0,70 m'dir. Yapının kuzey köşesinin uç kısmının plankarenin kuzey kesiti içinde kaldığı gözlendi. Doğu köşesi tahrip olmuş yapının girişinin güneyden olduğu, bu kesimdeki yaklaşık 1,50 m'lik bir açıklıktan anlaşıldı. Yapının batı duvarının güney ucundan güneye doğru uzanan tek sıra taşlardan oluşturulmuş ince bir duvar ortaya çıkarıldı. 3,30 m uzunluğunda ve 0,20 m genişliğindeki duvarın yapının güneyinde yer aldığı olası avlu ile ilgili bir koruma duvarı olduğu düşünüldü.

3. Mimari Tabaka'nın diğer mimari kalıntıları basit duvar temeli parçalarından oluşmaktadır. İlk duvar temeli parçası J 16 ve K 16 plankarelerinin birleştiği alanda, batı-doğu yönünde yer almaktadır. Taş temel üzerinde kerpiç kalıntılarının yer aldığı duvarın mevcut uzunluğu 3,80 m, genişliği ise 0,50 m'dir. Bu duvar temelinin 3 m güneyinde ve yine J 16 ve K 16 plankarelerinin birleştiği alanda ortaya çıkarılan ve yine batı-doğu yönde uzanan duvar temelinin mevcut uzunluğu 4,10 m, genişliği ise 0,60 m'dir.

3. Mimari Tabaka'nın dolgu toprağı içinden pişmiş toprak: 7 ağ ağırlığı, 2 tezgâh ağırlığı, 2 ağırşak, 1 fırın deneme malzemesi, 3 boncuk, 1 kapak, 1 dağ keçisi başlı kulp parçası, 1 çanak, 1 çömlek, 1 maşrapa, 1 yonca ağızlı testi, 1 krater (Res. 20); taş: 1 ağ ağırlığı, 2 boncuk, 1 ezgitaşı, 2 öğütmetaşı, 1 kumtaşı kandil, 1 çakmaktaşı kesici, 1 boncuk; 1 kemik amulet (Res. 21); tunç: 2 okucu, 1 pendantif ve 1 toka ele geçti.

3. Mimari Tabaka kazıları sırasında hepsi çömlek gömü türünde, bebeklere ait 3 mezara rastlandı. b.552 olarak kodlanan gömülerden birincisi (Sk.41), ağzı kuzeye bakar biçimde yerleştirilmiş bir çömlek içinde saptandı (Res. 22). Baş kısmı çömleğin dibine gelecek şekilde yatırılmış olan iskelet hoker tarzda çömlek içine bırakılmıştır. Dar olan çömleğin ağız kısmının kireçli bir karışımla tıkanmış olduğu saptandı. Çömleğin dip kısmının noksan

olduğu gözlendi. İkinci çömlek mezar (Sk.43) b.460 olarak kodlandı. Baş kısmı güneybatıya bakmakta olan bebek iskeleti güney-kuzey doğrultusunda yatırılmış olup, yarı hoker pozisyondadır. Oldukça tahrip edilmiş bir çömlek içinde yer alan iskeletin, kafatasının ve gövdesinin bir kısmının çömleğin ağız kısmından dışarı taşmış olduğu gözlendi. Üçüncü ve son çömlek mezar (Sk.44) b.461 olarak kodlandı. Sk. 43'ün kuzeyinde kalan ve ağız kısmı güneye doğru bakan bir çömlek içindeki bebeğin kafatası çömleğin ağız kısmına yerleştirilmiştir.

3. Mimari Tabaka'dan sonra 476,10 m ile 475,80 m seviyeler arasında K 15 plankaresinde ortaya çıkarılan mimari kalıntılar 4. Mimari Tabaka olarak isimlendirildi. b.431, b.437, b.445, b.460 ve b.461 nolu buluntu yerlerinden oluşan 4. Mimari Tabaka'da büyük bir yapıya ait kalıntılar saptandı (Res. 23). K 15 plankaresinde yer alan ve L 15 plankaresinin doğu kesiti içine doğru devam ettiği gözlenen ve b.445 olarak kodlan yapının temellerinin üst yapı katlarının mimari yapılarında kullanılmış olan taşlardan farklı olarak, açık renkli ve daha düzgün işlenmiş iri taşlarla oluşturulmuş olduğu gözlendi. Mevcut boyutu 8,80 x 4 m olan yapının kuzey-güney yönde yerleştirilmiş olduğu ve batı duvarı ile güney duvarının düzgün bir hat verdiği gözlendi. Yapının duvar temellerinin mevcut durumdan daha yüksek olduğu ve bir kısmının doğuya doğru devrilerek yapının içine doğru akmış olduğu saptandı. İçinde hiçbir buluntu ve kerpiç kalıntısı ele geçmeyen yapının üst yapısının sökülmüş olduğu düşünüldü (Res. 23).

4. Mimari Tabaka'nın dolgu toprağı içinden pişmiş toprak: 1 boncuk, 1 tabak, 1 maşrapa ve 1 fildişi mühür (Res. 24 a-b) ele geçti.

B Açması
(Q 16-17, W 16-17, X 16-17 Plankareler)

Kazı çalışmalarımızın ikinci bölgesini oluşturan B Açması (Res. 25) höyüğün doğu yamacında yer almaktadır. Bu alanda 471,50 m'den 465,37 m'ye kadar kademeli bir derinleşme gerçekleştirildi. Höyüğün tabakalaşması konusunda ipuçları elde etmek amacıyla 2007 döneminde yamaç üzerinde basamaklı kazı yöntemi kullanılarak çalışılan 10 x 30 m boyutlarındaki alanda toplam 6 mimari tabaka saptanmıştı. 2008 dönemi çalışmaları sonucunda 20 x 40 m boyutundaki alandaki çalışmalar devam etmişti. Aynı alanda 2009 döneminde sürdürülen çalışmalar sonucunda 2008 döneminde 7 olan mimari tabaka sayısı 8'e ulaştı.

B Açması çalışmalarına 2008 döneminde geç evresi ortaya çıkarılan 3. Mimari Tabaka'nın erken evresi seviyesinden başlandı. b.500, b.501 ve b.502 nolu buluntu yerlerinden oluşan 3. Mimari Tabaka erken evrede, 471,50 m ile 470,10 m'ler arasındaki derinleşme çalışmaları sırasında, düzgün mimari plan alınamayan birtakım taş duvar temel kalıntılarından oluşan bazı mimari kalıntılar Q 16 ve Q 17 plankarelerinde ortaya çıkarıldı.

3. Mimari Tabaka'nın dolgu toprağı içinden pişmiş toprak: 2 ağ ağırlığı, 3 ağırşak, 1 testi; taş: 1 ağırlık, 1 mermer ağırşak (Res. 26); 1 cam mühür (Res. 27 a-b); kemik: 1 amulet (Res. 28), 1 diş delici ve 1 pendantif ele geçti.

3. Mimari Tabaka'nın erken evresinden sonra gerçekleştirilen derinleşme çalışmalarında 471,10 m ile 470,05 m'ler arasında ortaya çıkan kalıntılar 4. Mimari Tabaka olarak adlandırıldı. b.503, b.504, b.505, b.506, b.507, b.508, b.509 ve b.510 nolu buluntu yerlerinden oluşan 4. Mimari Tabaka'da Q 16 ve Q 17 plankaresindeki çalışmalarda iki önemli yapı kalıntısına rastlandı. Bu yapılardan biri Q 16 plankaresinde yer almaktadır. b.503 olarak kodlanan dikdörtgen planlı yapının doğu kısmı olduğu anlaşılan kalıntıların batı devamının plankarenin batı kesiti içinde devam ettiği gözlendi. Taş temel üzerine düzgün kesilmiş kerpiç bloklarla oluşturulmuş duvarlara sahip yapının mevcut boyutu 7,90 x 4,20 m'dir. Ortalama duvar kalınlığı 0,80 m olan yapının ortalama duvar yüksekliği ise 0,50 m'dir. Yapının güney kısmının doğusunda yer alan alanda düzgün kesilmiş blok taşlarla tek sıra bir duvar kalıntısı yer almaktadır (Res. 29). b.503 kodlu yapının içinde ve doğusunda bazı taş döşeme kalıntıları yer almaktadır. Bu yapının 0,60 m güneyinde yer alan ve b.504 olarak kodlanan yapı kalıntısı, b.503 kodlu yapı kalıntısı ile aynı doğrultudadır. Yapının batı kısmını oluşturan bölümün mevcut olmasına karşın, doğusunun yamaç erozyonu sonucu yok olduğu anlaşıldı. 5,10 x 3,20 m boyutundaki yapının ortalama duvar kalınlığı 0,60 m, ortalama duvar yüksekliği ise 0,80 m'dir (Res. 30).

4. Mimari Tabaka'nın dolgu toprağı içinde pişmiş toprak: 5 ağ ağırlığı (Res. 31), 5 ağırşak, 1 amfora tıkacı, 1 üfleç, 1 boğa boynuzu, 1 testi (Res. 32); taş: 1 mermer ağırşak, 2 çakmaktaşı kesici, 1 obsidyen kesici ve 1 boynuz nesne ele geçti.

4. Mimari Tabaka çalışmalarından sonra, 2008 döneminde açığa çıkarılan 5. Mimari Tabaka seviyesinden itibaren, 470,05 m ile 468,15 m'ler arasında W 16 ve W 17 plankarelerinde gerçekleştirilen derinleşme çalışmalarında, b.b.511, b.512, b.513, b.516, b.517, b.518, b.519, b.520, b.521, b.522, b.523, b.524, b.525, b.526, b.527, b.528 ve b.529 nolu buluntu yerlerinde oluşan 6. Mimari Tabaka'nın mimari kalıntılarına ulaşıldı. W 17 plankaresinin güney bölümünde bir yapı kalıntısı ortaya çıkarıldı. Q 17 plankaresinin batı kesiti

içinde devam eden yapının yalnızca doğu kısmına ulaşılabildi. b.524 olarak kodlanan yapının yoğun bir taş yıkıntısına sahip olduğu gözlendi. Bu yıkıntı temizlendikçe, yapının dikdörtgen bir plana sahip olduğu anlaşıldı. 3,10 x 1,50 m boyutundaki yapının ortalama duvar kalınlığı 0,60 m'dir. Bu yapının 4,90 m güneyinde dağınık bir taş grubu ortaya çıkarıldı. Yamaç erozyonu nedeniyle tahrip olmuş kalıntıların bir duvara mı yoksa döşemeye mi ait olduğu anlaşılamadı.

6. Mimari Tabaka'nın dolgu toprağı içinden pişmiş toprak 2 ağırşak; taş: 3 çakmaktaşı kesici, 1 boncuk; kemik: 2 delici, 1 diş delici ve 1 tunç okucu ele geçti.

6. Mimari Tabaka'dan sonra gerçekleştirilen derinleşme çalışmalarında 468,15 m ile 466,50 m'ler arasında b.530, b.531, b.532, b.533, b.534, b.535, b.536, b.537, b.538, b.539, b.540 ve b.541 nolu buluntu yerlerinden oluşan 7. Mimari Tabaka kalıntılarına ulaşıldı. W 17 plankaresinde en az iki mekânı saptanan taş temelli ve kerpiç duvarlı bir yapı ortaya çıkartıldı (Res. 33). b.539 olarak kodlanan yapı, kuzey-güney doğrultusunda inşa edilmiş olup, mevcut boyutu 7,80 x 4,80 m'dir. Batı-doğu yönünde uzanan uzun bir duvarın kuzeyinde yer alan iki paralel mekân yapıyı oluşturmaktadır. Yapının doğudaki mekânı içinde 1,40 m çapında bir fırın ya da ocak tabanı saptandı. Batıdaki mekân içinde ise, 2 x 2,60 m boyutunda basit topraktan oluşturulmuş bir taban kalıntısı ortaya çıkarıldı. Yapının güneye doğru plankarenin güney duvarı içinde devam ettiği gözlendi. Bu yapının kuzeyinde birtakım küçük taş duvar temeli kalıntıları ortaya çıkarıldı.

7. Mimari Tabaka'nın dolgu toprağı içinden tunç 1 okucu (Res. 34) ele geçti.

7. Mimari Tabaka'da b.549 olarak kodlanan bir iskelete (Sk.34) ait bir bacak kemiğine rastlandı.

7. Mimari Tabaka'nın doğuya doğru devam eden derinleşme çalışmaları sonucunda 8. Mimari Tabaka kalıntılarına ulaşıldı. b. 542, b.543, b.544, b.545, b.546, b.547, b.548, b.549 ve b.550 nolu buluntu yerlerinden oluşan 8. Mimari Tabaka'da, 466,50 m ile 465,80 m'ler arasında gerçekleştirilen derinleşme çalışmalarında, W 16 plankaresinde batı-doğu yönünde uzanan 1,60 m uzunluğa ve 0,70 m genişliğe sahip taştan bir duvar temeli kalıntısı ile W 16-17 ile X 16-17 plankarelerinin birleştiği bölgede yer alan b.543 olarak kodlanan yuvarlak planlı ve sıvalı bir taban kalıntısı 8. Mimari Tabaka'nın kalıntılarını oluşturmaktadır (Res. 35). Bu taban üzerinde *in situ* hayvan kemikleri ortaya çıkarıldı.

8. Mimari Tabaka'nın dolgu toprağı içinden pişmiş toprak 1 tıkaç ele geçti.

C Açması
(R 16-17 Plankareler)

Oluz Höyük'ün orta kısmında yer alan R 16-17 plankarelerinin kesiştiği alanda 2008 döneminde kazılmasına başlanan C Açması çalışmalarına 2009 döneminde de devam edildi. Burada yaklaşık 1 hafta süren derinleşme çalışmalarında b.450 ve b.451 nolu buluntu yerlerinin oluşturduğu 3. Mimari Tabaka'da, 472,70 m'den 472,20 m'ye kadar süren derinleşme çalışmalarında pişmiş toprak 1 küp ele geçti.

Genel Değerlendirme ve Sonuç

Sonuç olarak toplam 40 gün süren ve üç açmada (A, B ve C) 2100 m^2'lik bir alanda gerçekleştirilen Oluz Höyük 2009 dönemi kazı çalışmaları sonucunda toplam 8 mimari tabaka saptandı. A ve B açmalarının ilk dört tabakalarının birbirleri çağdaş oldukları özellikle ele geçen sikke ile çanak-çömlek parçalarının değerlendirilmesinden anlaşıldı. Buna ilave olarak C açmasının 3. Mimari Tabakası'nın A ve B açmalarının 3. Mimari tabakalarıyla çağdaş olduğu saptandı. Bu bağlamda Oluz Höyük'ün "0" Tabakası Ortaçağ'a, 1. Mimari Tabaka'sı Helenistik Çağ'a (MÖ 2. yy - MÖ 1. yy'ın ilk yarısı), 2. Mimari Tabaka'sı Geç Demir Çağı'nın Geç Evresi'ne (MÖ 5. yy'ın son çeyreği - MÖ 3. yy), 3. Mimari Tabakası Geç Demir Çağı'nın Erken Evresi'ne (MÖ 5. yy), 4. Mimari Tabakası Geç Demir Çağı'nın Erken Evresi'ne (MÖ 6. yy) tarihlenebilir. B Açması'nda saptadığımız 5. Mimari Tabaka (MÖ 7. yy) ile 6. Mimari Tabaka'nın (MÖ 8. yy) ait olduğu anlaşıldı. 7. Mimari Tabaka ise Geç Tunç Çağı'na yani Hitit İmparatorluk Dönemi'ne (MÖ 15-13. yy) aittir. 8. Mimari Tabaka'nın ise özellikle çanak-çömlek parçalarının (Res. 45) değerlendirilmesi sonucunda kabaca Erken Tunç Çağı'na (MÖ 4-3. binyıllar) tarihlenebileceği söylenebilir.

Oluz Höyük "0" Tabakası MS 10-14. yy'a tarihlenebilecek sırlı çanak-çömlek parçaları ile karakterize olmaktadır. Bu dönem ele geçen örneklerin (Res. 4) yakın benzerleri önceki çalışma dönemlerinde de bulunmuştu (Dönmez–Naza-Dönmez 2007: 52, Res. 3; Dönmez–Naza-Dönmez 2009a: 403, Res. 8-9; Dönmez–Naza-Dönmez 2009b: 127-128).

Oluz Höyük 1. Mimari Tabaka ile ilgili yeni açılan her alanda tahrip olmamış mimari kalıntı bulmak oldukça zordur. Bilimsel sistematik arkeolojik kazılar başlamadan önce gerçekleştirilmiş yoğun tarım faaliyetleri, yasadışı kazılar ile höyüğün terk edilmesinden sonra bir mezarlık alanı

Dönem	Mimari Tabaka	Tarihler	Açma	Bulgular
Ortaçağ	0	10.-14. yy	A	Sırlı ç-ç parçaları
Helenistik Çağ	1	MÖ 2. yy - MÖ 1. yy'ın ilk yarısı	A, B ve C	Mithradates dönemi sikkeleri, demir miğfer
Geç Demir Çağı Geç Evre (Akhaimenid)	2	MÖ 5. yy'ın son çeyreği - MÖ 3. yy	A, B ve C	Deve başı betimli riton, amfora, boya bezekli ç-ç
Geç Demir Çağı Erken Evre (Akhaimenid)	3	MÖ 5. yy	A, B, C ve D	Akhaimenid mührü, Kadın göğsü biçimli kap/biberon, keklik figürlü krater parçası, boya bezekli ç-ç
Geç Demir Çağı Erken Evre (Geç Phryg Dönemi)	4	MÖ 6. yy	A ve B	Phryg mührü, boya bezekli ç-ç
Orta Demir Çağı (Klasik Phryg Dönemi)	5	MÖ 7. yy	B	Boya bezekli ç-ç
Orta Demir Çağı (Erken ve Klasik Phryg Dönemi)	6	MÖ 9.-8. yy	B	Boya bezekli ç-ç
Geç Tunç Çağı (Hitit İmparatorluk Dönemi)	7	MÖ 15.-13. yy	B	Hitit mührü, orak, okucu
Erken Tunç Çağı	8	MÖ 4.-3. Binyıllar	B	ç-ç parçaları

olarak kullanılmış olması nedenleri ile 1. Mimari Tabaka mimari açıdan genel yerleşme planı sağlayacak durumda değildir (Res. 6). Buna karşın J 16 plankaresinde, 2. Mimari Tabaka taş yolunun hemen üzerindeki dolgu toprağı içinde *in situ* kapakları ile birlikte ortaya çıkarılan 2 pithos (Res. 8) ve bu alanın hemen güneyinde henüz tam olarak nasıl bir plana sahip oldukları anlaşılamayan birtakım mimari kalıntılar, Oluz Höyük'te 1. Mimari Tabaka'nın her yerde tahribata uğramadığına da işaret etmektedir. Söz konusu pithoslar, ağızları üzerinde yer alan pişmiş toprak basit kapakları ile birlikte sağlam bir durumda ele geçmiş olmalarına karşın, ilişkili oldukları olası yapıyla ilgili herhangi bir bulguya rastlanmadı. 1. Mimari Tabaka'da ele geçen tunç bir sikke (Res. 10 a-b), bu tabaka için MÖ 2. yy ile MÖ 1. yy'ın ilk yarısı olarak önerdiğimiz tarihlemenin uygun olduğunu bir kez daha doğruladı.

Oluz Höyük 2. Mimari Tabakası ile ilgili bilgilerimiz 2009 dönemi çalışmaları sonucunda ortaya çıkan çok önemli mimari kalıntılar ve diğer buluntularla önemli ölçüde artmıştır. Bu mimari tabakanın en önemli bulgusunu mevcut uzunluğu 28 m ve genişliği 8,50 m olan işlenmiş ve yarı işlenmiş taşlarla çok özenli olarak inşa edilmiş bir yol kalıntısı oluşturmaktadır (Res. 5, 12-14). Ortasında açık bir kanal bulunan yol üzerinde (Res. 12) karşılıklı olarak yerleştirilmiş iki adet taş sütun kaidesi ile batı kenara yakın konumda taştan oyulmuş bir tekne yer almaktadır (Res. 13-14). Güneyden kuzeye doğru bir rampa özelliği gösteren yolun daha sonra avlu benzeri bir alana ulaştığı 2008 dönemi çalışmalarında ortaya çıkarılan mimari kalıntılardan anlaşılmaktadır. Bu alanın kuzeyinde gerçekleştirdiğimiz arkeojeofizik araştırmalarda dikkat çekici yapı kalıntıları saptandı. Bu durumda, 2010 döneminde kazmayı planladığımız bu alanda yolun ilişkili olduğu yapının ortaya çıkarılması olasıdır.

Oluz Höyük yolunun daha küçük boyutlu bir benzeri Hellespontine Phrygiası'nın satraplık merkezi *Daskyleion* ile eşitliği düşünülen Hisartepe kazılarında ortaya çıkarılmıştır (Coşkun 2005: 63-69, Şek. 19). İnşa tekniği ve ortasındaki açık kanal ile Oluz Höyük yolunun yakın bir benzeri olduğunu gözlemlediğimiz söz konusu yol, Hisartepe hafirleri tarafından "Kült Yolu" olarak isimlendirilmiştir. Saray olduğu tahmin edilen bir yapı kompleksine ulaştığı düşünülen Kült Yolu'nun nasıl bir yapı ile bağlantılı olduğu konusunda bugüne değin Hisartepe'de herhangi bir ilerleme sağlanamamıştır. MÖ 547-530 yıllarında inşa edildiği, Satrap Pharnabazos II (MÖ 414-388) döneminde ise işlevine son verildiği varsayılan Kült Yolu'nun işlevsiz bırakılma durumu Oluz Höyük ile büyük bir benzerlik göstermektedir. Çünkü Oluz Höyük yolunun, güney kısmının köşeli bir yapı inşa edilerek kapatılmış olduğu saptanmıştır. Üst üste inşa edilmiş bu köşe yapısı ile yol arasında herhangi bir dolgu toprağı ya da moloz olmaması, başka bir deyişle söz konusu yapının direkt olarak yolun üstüne yerleştirilmiş olması nedeniyle, yolun işlevini iptal etmek amacıyla bu operasyonun yapılmış olduğu kanısına varıldı.

Her iki yol kalıntısı karşılaştırıldığında, Oluz Höyük yolunun boyut bakımından daha büyük olduğu, daha nitelikli bir şekilde inşa edildiği ve sütun kaideleri ile taş tekne gibi daha zengin mimari ögelere (Res. 5, 12-14) sahip olduğu görülmektedir. Kült Yolu, bir satraplık merkezi olan *Daskyleion* ile eşitlenen Hisartepe'de, *Daskylitis*/Manyas Gölü manzaralı en yüksek noktaya inşa edilmiştir. Oluz Höyük Yolu bu bakımdan da Kült Yolu benzerlik göstermektedir. Çünkü, Oluz Höyük'ün kenarında konumlanmış olduğu verimli Geldingen Ovası'nın, henüz kronolojisi çok net olmasa da antik çağda bir göl

olduğu, gerçekleştirdiğimiz arkeojeofizik ve jeolojik araştırmalar sonucunda saptanmıştır (Dönmez – Naza-Dönmez 2009b: 126-127, Res. 5-6). Oluz Höyük Yolu da, höyüğün en yüksek kesimine ulaşmaktadır ve eğer olası bir yapı varsa, bu en yüksek noktada yer almaktadır. Bu bağlamda Hisartepe ile Oluz Höyük'ün mimari özellikleri ve göl kenarlarında konumlanmış olmaları basit tesadüfler olarak değerlendirilmemelidir. Hisartepe'nin bir satraplık merkezi olduğu düşünülmektedir. Oluz Höyük de bir satraplık merkezi olabilecek işaretler vermeye başlamıştır. Bu bağlamda, 2007 döneminde ele geçirilen ve "triangle ware" türü bezemesiyle dikkat çeken kadın göğsü biçimli kap (Dönmez – Naza-Dönmez 2007: Res. 7-8; Dönmez – Naza-Dönmez 2009a: Res. 15-16, Çiz. 1) ile 2008 döneminde ortaya çıkarılan deve başı betimli riton (Dönmez – Naza-Dönmez 2009b:Res. 13) ile amfora (Dönmez – Naza-Dönmez 2009b: Res. 14) gibi yüksek kaliteli ve dinsel karakterli buluntular, yol kalıntısı ile birlikte değerlendirildiğinde, burada tapınak ya da saray benzeri önemli bir yapı olma olasılığını güçlendirmektedir.

A Açması 2. Mimari Tabaka'da, yol civarında ele geçmiş olan kadın göğsü biçimli kap, deve başı betimli riton, amphora, Akhaimenid çanakları (Dönmez – Naza-Dönmez 2009a: Res. 29, Çiz. 2-3) ve Geç Phryg tarzında (Dönmez – Naza-Dönmez 2009b: Res. 41-42) ve de sözde Galat denilen türde bezenmiş yerel yapım boya bezekli çanak-çömlek parçaları (Dönmez – Naza-Dönmez 2007:Res. 17-18; Dönmez – Naza-Dönmez 2009a: Res. 26-28; Dönmez – Naza-Dönmez 2009b: Res. 43-44), bu tabakanın MÖ 5. yy sonları ile MÖ 2. yy arasındaki zaman dilimine tarihlenebileceği konusunda önemli bilgiler sağlamaktadır. Hisartepe Kült Yolu'nun Pharnabazos II döneminde, büyük olasılıkla MÖ 4. yy başlarında iptal edildiği düşünülmektedir. Yol dolgusu içinde ve civarında ele geçmiş çanak-çömlek parçaları MÖ 4. yy özellikleri göstermektedir. Bu bağlamda Oluz Höyük yolunun MÖ 4. yy başlarında, Kült Yolu ile aynı dönemde iptal edildiği düşünülebilir.

2. Mimari Tabaka'nın dolgu toprağı içinden parça halindeki onlarca stroter dışında, sağlam ve tüm durumda 1 kalypter (Res. 15) ve 1 stroterin (Res. 16) ele geçmiş olması, bu tabaka yapılarının çatı örtü sistemleri ile boyutları hakkında önemli bilgiler sağlamaktadır. Kalypterin 0,75 m uzunluğunda, stroterin ise 0,56 x 0,45 m boyutunda olduğu düşünüldüğünde, bu tip kiremitlerin taşıyacakları çatıların anıtsal yapıları örtmüş olması büyük bir olasılıktır.

3. Mimari Tabaka kazılarında saptanan 3 adet çömlek mezar (Sk.41=Res. 22; Sk.43, Sk.44) büyük olasılıkla 2. Mimari Tabaka yerleşmelerine ait olmalıdır. 2008 döneminde, 2. Mimari Tabaka dolgusu içinde ortaya çıkarılan ve

gerek dağ keçisi başı ile boynuzunu yansıtan abartılı ve estetik kulpları ile gerekse teknik özellikleri ile Geç Demir Çağı'na ait olduğunu düşündüğümüz bir çömlek mezarın (Dönmez – Naza-Dönmez 2009b: 132, Res. 16-17) varlığından sonra, 2009 döneminde 3 adet daha çömlek mezar ortaya çıkması, 2. Mimari Tabaka yerleşmecilerinin hayatlarını kaybeden bebekleri için bu tür gömüleri kullandığına işaret etmektedir. Bu bağlamda söz konusu bu gömüler MÖ 4.-3. yy'a tarihlenebilirler.

Bugüne değin ele geçmiş olan bulgular ışığında 3. Mimari Tabaka'nın MÖ 5. yy'a tarihlenebileceğini söyleyebiliriz. 2. Mimari Tabaka'dan sonra herhangi bir yangın ya da bir boşluk olmaması, her iki tabakanın yerleşmedeki devamlılığına işaret etmektedir. Geç Phryg tarzında geometrik (Res. 36-39) ve bitkisel motifler ile figürlü bezemelerden (Res. 40) oluşan yüzlerce boya bezekli çanak-çömlek bu tarihleme önerimiz için sağlam dayanak noktalarını oluşturmaktadır. 3. Mimari Tabaka'nın göze çarpan diğer bir özelliği ise, mimari gelenek değişimidir. 1. ve 2. mimari tabakalarda kerpicin kullanımına dair çok güçlü bulgular ele geçmemiştir. Bu durum söz konusu mimari tabakalarda kerpicin inşa malzemesi olarak hiçbir şekilde kullanılmadığı anlamına gelmemelidir. Bu durumu oluşturan etkilerin başında taşın 1. ve 2. mimari tabakalarda yoğun kullanımı ile bu mimari tabakaların yüzeye yakın olmaları gelmektedir. Kerpiç 1. ve 2. mimari tabakalarda kullanılmış olsa bile, büyük olasılıkla 3. Mimari Tabaka'daki kadar yoğun kullanılmamıştır ve bu mimari tabakalar yüzeye yakın oldukları için tarım faaliyetlerinden, yasadışı kazılardan ve mezarlık kullanımından oldukça etkilenmişlerdir. Bu durumda 1. ve 2. mimari tabakalardaki yapıların ve dolayısıyla kerpiçlerin tahribine yol açmıştır.

3. Mimari Tabaka'nın Oluz Höyük tabakalaşma sürecinde kerpicin inşa malzemesi olarak duvar bedenlerinin oluşumunda yoğun olarak kullanıldığı son mimari tabaka olduğu anlaşılmaktadır. 3. Mimari Tabaka öncesi saptadığımız tüm mimari tabakalardaki yoğun kerpiç kullanımı bizi bu değerlendirmeye yönlendirmektedir. A Açması'nda 2008 döneminde ortaya çıkmaya başlayan ve 2009 döneminde kazısı sürdürülen taş temelli ve kerpiç duvarlı yapıların oldukça özenli olarak inşa edilmiş oldukları gözlendi (Res. 19).

3. Mimari Tabaka'nın en dikkat çekici buluntusu mavi renkli cam bir damga mühürdür (Res. 27 a-b). Konoid mühür yatay bir ip deliğine sahiptir. Kompozisyon, yuvarlak baskı yüzeyine kızgın bir kalıp bastırılmak suretiyle oluşturulmuştur. Mührün baskı yüzeyindeki aşınma nedeniyle kompozisyon net bir biçimde algılanamamaktadır. Sola doğru hareketli bir at üzerinde oturan bir süvari betimi zor da olsa seçilebilmektedir. Elinde bir mızrak ya

da kargı olması gereken bir nesne tutan süvarinin pelerini atın hamlesi nedeniyle rüzgardan uçuşmaktadır. Atın altında ise ne olduğu anlaşılamayan bir nesne vardır. Bu büyük olasılıkla bir hayvandır. Akhaimenid mühürleri içinde sınıflandırılabilecek Oluz Höyük mührünün değerlendirme ve stil-kritik içeren yayın çalışmaları devam etmektedir. Mührün baskı yüzeyindeki sahnenin klasik bir Pers avlanma/savaş sahnesi mi yoksa Batı dünyası ile ilişkili bir Bellerophontes sahnesi mi olduğu henüz netliğe kavuşturulamamıştır. Ayrıca, bu mimari tabakada ele geçen tabanı kazıma tekniğinde oluşturulmuş dairelerle bezeli mermer bir ağırşak (Res. 26), Phryg taş ve kemik işçiliğinden bilinen bir motif ve düzenle bezenmiştir.

Oluz Höyük 4. Mimari Tabakası gerek mimarisi ve boya bezekli çanakçömleği (Res. 41), gerekse de küçük buluntularının sağladığı verilerin yardımıyla MÖ 6. yy tarihlendirilmiştir. Bu da Geç Demir Çağı ve Geç Phryg döneminin başları ile uyumlu bir süreçtir. 4. Mimari Tabaka mimari açıdan en iyi şekilde B Açması'nda izlenebilmektedir. B Açması'nda yan yana konumlanmış bir şekilde kuzey-güney doğrultusunda ortaya çıkarılan taş temelli ve kerpiç duvarlı iki yapı kalıntısı (Res. 29-30), 3. Mimari Tabaka plan özellikleri, inşa malzemeleri ve inşa tekniği açısından oldukça benzeridir.

A Açması'ndaki derinleşme çalışmaları sırasında ortaya çıkmaya başlayan taş temelli bir yapı büyük boyutuyla dikkati çekmektedir (Res. 23). Temellerinin bir kısmının yapının içine yıkılmış olduğu gözlenen yapı ile ilgili başka hiçbir mimari bulgu ve üstyapı elemanı saptanamadı. Büyük olasılıkla üstyapı elemanlarının üstteki mimari tabakaların sakinleri tarafından sökülmüş ve alınmış ya da bitirilememiş olduğunu düşündüğümüz yapının doğu bölümü 2010 dönemi çalışmaları sonucunda açığa çıkarılacaktır.

A Açması 4. Mimari Tabaka'da ele geçmiş olan bir fildişi damga mühür (Res. 24 a-b) Phryg kültürünün bölgedeki etkisini göstermesi ve tarihleme açılarından çok önemlidir. Bugüne değin, *Gordion*/Yassıhöyük (Körte–Körte 1904: 170-172, Abb.151; Dusinberre 2005: 23-25), Boğazköy (Boehmer 1977: 78-84; Boehmer 1978: 284-292; Boehmer–Güterbock 1987: 85-89; Seeher 1995: 621; Genz 2006: 130), Alişar Höyük (Osten 1937: 91-93, Fig.90/737, 1051, e785; Schmidt 1933: 61, Fig.83/a71), Kaman-Kalehöyük (Omura 1995: 43-44) ve Emirler'de (Boehmer 1977: 78-84; Boehmer 1978: 284-292; Boehmer–Güterbock 1987: 85-87) ele geçmiş Phryg mühürleri Orta ve Geç Demir Çağı'na tarihlendirilmişlerdir. Halka biçimli bir tutamağı, yivlerle bezenmiş silindir bir gövdesi olan mührün yuvarlak baskı yüzeyinde intaglio tekniğinde oluşturulmuş bir aslan-ceylan mücadele sahnesi betimlenmiştir.

2009 dönemi çalışmalarında 5. Mimari Tabaka'da herhangi çalışma gerçekleştirilmedi. 2008 döneminde bırakılan 5. Mimari Tabaka seviyesinden itibaren derinleşildiğinde, 6. Mimari Tabaka mimari kalıntılarına ulaşıldı. 6. Mimari Tabaka çanak-çömleği genel özellikleri ile Orta Demir Çağı'na ait Klasik Phryg kültürünü yansıtmaktadır. Buradaki derinleşme çalışmaları sırasında karşılaşılan bazı boya bezekli örneklerin erken dönem özellikleri gösterdiği saptandı (Res. 42-43). Benzerleri Kilise Tepe Erken Demir Çağı mimari tabakalarında ele geçmiş olan (Postgate 2008: Fig. 4/2) krater türü iri çömleklere ait bezemeli gövde parçalarının Erken Demir Çağı sonu ile Orta Demir Çağı başlarına ait olabilecekleri düşünülebilir.

7. Mimari Tabaka kazıları sırasında taş temelli ve kerpiç duvarlı bir yapı kalıntısı ile karşılaşıldı (Res. 33). Doğu bölümü yamaç erozyonu nedeniyle oldukça tahrip olmuş yapının dolgu toprağı ve mekân içi kazılarından ele geçen çok sayıdaki hızlı çarkta şekillendirilmiş çanak-çömlek ile şişe parçaları (Res. 44) yapının ve bu mimari tabakanın Geç Tunç Çağı'na yani Hitit İmparatorluk Dönemi'ne tarihlenmesi için sağlam dayanak noktaları oluşturmuşlardır. Çok sayıdaki çanak-çömlek parçası dışında, 2007 döneminde taş mühür (Dönmez – Naza-Dönmez 2007: 57; Dönmez – Naza-Dönmez 2009a: 408), 2008 döneminde ise tunç bir orak (Dönmez – Naza-Dönmez 2009b: Res. 31) ile güçlü varlığını belirlediğimiz Hitit İmparatorluk Dönemi'ne ait mimari tabakanın bu dönem ele geçen en önemli buluntusu tunç bir okucudur (Res. 34). Oluz Höyük'te çok önem verdiğimiz Hitit Dönemi araştırmaları için ilk üç sezonda ortaya çıkan mimari kalıntılar ile ele geçen küçük buluntular gelecek dönem çalışmalarını stratejisinin belirlenmesi açısından çok önemli veriler sunmaktadırlar. Yaklaşık 45 dönümlük büyük bir höyüğün kenar bölgesinde ve çok küçük bir alanda saptanmış olsa da, Hitit Dönemi tabakalarının şiddetli yangınlar geçirmiş olduğuna dair ipuçları belirmeye başlamıştır.

B Açması'nda 2009 dönemi çalışmalarında ulaşabildiğimiz son mimari tabaka, 2008 döneminde çanak-çömlek parçaları ile belirmeye başlayan Erken Tunç Çağı'na ait 8. Mimari Tabaka'dır. Mimari kalıntı olarak yuvarlak planlı, sert zeminli bir tabanın ortaya çıkarıldığı bu mimari tabakada (Res. 34), söz konusu taban üzerinde *in situ* durumda çok sayıda hayvan kemiği saptandı. Herhangi bir yapıyla bağlantısını yakalayamadığımız bu tabanın kenarlarının düzgün ve şeklinin yuvarlak olması oldukça dikkat çekicidir.

Kazı sırasında ele geçirilen ve rapor içinde mimari tabakalara göre dökümleri verilen 144 adet müzelik ve etüdlük eser, kazı sonunda Amasya Müzesi'ne teslim edildi.

Kazı çalışmaları sonunda açmaların hepsi ve tüm mimari kalıntılar 2008 döneminde olduğu gibi jeotekstil ile kapatılarak koruma altına alındı (Res. 46). İkinci aşama olarak yüzeylerine ince kum tabakası serildi. Böylece kapatılan mimari kalıntıların oksijen almaları sağlandı.

Oluz Höyük sistematik arkeolojik kazılarını gerçekleştirmeme izin veren Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne teşekkürü bir borç bilirim. Kazılar için finanssal destek sağlayan Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Döner Sermaye İşletmeleri Merkez Müdürlüğü (DÖSİMM) ile İstanbul Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi'ne teşekkür ederim. Ayrıca kazı sırasında yaptıkları yardım ve gösterdikleri yakınlık nedeniyle Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Amasya Müze Müdürlüğü, Samsun Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü, Amasya Valiliği, Gökhöyük Tarım İşletmeleri Müdürlüğü, Gökhöyük Tarım Meslek Lisesi Müdürlüğü, Göynücek Sağlık Meslek Lisesi Müdürlüğü ile Gözlek Köyü Muhtarlığına teşekkürlerimi sunarım.

Doç. Dr. Şevket Dönmez

Oluz Höyük Kazı Başkanı
İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Arkeoloji Bölümü Protohistorya ve
Önasya Arkeolojisi Ana Bilim Dalı
34134 İstanbul / Türkiye

sdonmez@mail.koc.net

The 2009 Seasons at Oluz Höyük: New Results and Evaluations

Amasya province is located in the interior part of the Central Black Sea Region of Turkey and Oluz Höyük is found within the borders of Gökhöyük Agricultural Operation Management on the twenty-seventh kilometer of Amasya-Çorum highway. Oluz Höyük lies in the fertile Geldingen plains watered by River Çekerek, an important tributary to Yeşilırmak, flowing south of the mound. Oluz Höyük lies 2 km northwest of Gözlek Village, about 5 km east of Toklucak (former Oluz) Village and 3 km south of Amasya-Çorum highway. The mound measures 280 x 260 m. It rises about 15 m above the plain level (478,78 m above the sea level) and covers an area of *ca*. 45.000 sq. m.

The 2009 campaign at Oluz Höyük was conducted in two stages:

1st Stage – Archaeogeophysical Surveys: As architectural remains buried under the soil have different properties than the soil, geophysical surveying are extensively used in archaeological works. In the recent years geophysical methods have been used to compile information about the remains buried at archaeological sites. Equipment and software have considerably advanced in parallel to the increasing demand for obtaining quick results at shallow depths. Asst. Prof. Fethi Ahmet Yüksel carried out geomagnetic surveys in the grid-squares H 14-17, I 10-16, J 10-13, K 10-13, 16 and L 10-13 covering an area of 2000 sq. m. The work lasted from 17 to 20 August 2009. The aim was to obtain data regarding possible building remains with their depths, extensions and locations.

2rd Stage – Archaeological Excavations: Excavations at Oluz Höyük were conducted at three areas, namely trenches A, B and C.

Work initiated in Trench A in 2007 continued with further enlarging and deepening the area. Trench A comprises grid-squares I 14, I 15, I 16, I 17, J 14, J 15, J 16, K 14, K 15, K 16, L 14, L 15 and L 16 covering a total area of 1300 sq. m and reaching an elevation difference of an average 2,20 m from

477,90 m down to 474,30 m. Four building layers have been identified. Like Trench A, Trench B was also initiated in 2007 and the work there continued with further enlarging and deepening. Trench B comprises grid-squares X 17, W 16, W 17, Q 16 and Q 17 covering a total area of 500 sq. m. It reached a depth from 469,35 m down to 465,97 m. Eight building layers have been identified. Trench C was excavated in 2008 and. It covers an area of 100 sq. m at the junction of grid-squares R 16-17. It was excavated from 472,70 m down to 472,20 m. A single building layer was identified.

Consequently, after a 38-day work in three trenches (A, B, C) eight architectural layers in an area of 2100 m^2. The first four layers of trenches A and B appear to be contemporary, particularly judging from the on coins and potsherds. In addition, 3rd Architectural Layer of Trench C was found to be the contemporary with the 3rd layers of trenches A and B. In this regard, Layer 0 of Oluz Höyük can be dated to Medieval Ages, 1st Architectural Layer to the Hellenistic Period (2nd century BC - the first half of 1st century BC), 2nd Architectural Layer to the Late Phase of Late Iron Age (first quarter of 5th century – 3rd centuries BC), 3rd Architectural Layer to the Early Phase of Late Iron Age (5th century BC) and 4th Architectural Layer to the Early Phase of Late Iron Age (6th century BC). 5th and 6th Architectural Layers in Trench B are dated to 7th, 8th and 9th centuries BC respectively. 7th Architectural Layer belongs to the Late Bronze Age, i.e. Hittite Imperial Period (15th - 13th centuries BC). 8th Architectural Layer dates roughly to Early Bronze Age, (4th – 3rd Millennium BC) especially according to potsherds found.

Kaynakça

Boehmer, R. M.
1977 „Siegel phrygischer Zeit“, *Zeitschrift für Assyriologie* 67: 78-84.

Boehmer, R. M.
1978 „Weitere Siegel aus phrygischer Zeit“, *Zeitschrift für Assyriologie* 68: 284-292.

Boehmer, R. M. – H. G. Güterbock
1987 *Glyptik aus dem Stadtgebiet von Boğazköy*, Berlin.

Coşkun, G.
2005 *Daskyleion'da Orta Akhaemenid Dönem* (Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi), İzmir.

Dönmez, Ş. – E. E. Naza-Dönmez
2007 "Amasya-Oluz Höyük Kazısı 2007 Dönemi Çalışmaları: İlk Sonuçlar", *CollAn* VI: 49-74.

Dönmez, Ş. – E. E. Naza-Dönmez
2009a "Amasya-Oluz Höyük Kazısı 2007 Dönemi Çalışmaları: İlk Sonuçlar", *Belleten* LXXIII/267: 395-421.

Dönmez, Ş. – E. E. Naza-Dönmez
2009b "Oluz Höyük Kazısı İkinci Dönem (2008) Çalışmaları: Değerlendirmeler ve Sonuçlar", *CollAn* VIII: 125-170.

Dusinberre, E. R. M.
2005 *Gordion Seals and Sealings. Individuals and Society*, Pennsylvania.

Genz, H.
2006 „Die eisenzeitliche Besiedlung im Bereich der Grabungen am mittleren Büyükkale-Nordwesthang 1998-2000“, J. Seeher (ed.), *Ergebnisse der Grabungen an den Ostteichhen und am mittleren Büyükkale-Nordwesthang in den Jahren 1996-2000*, Mainz: 98-158.

Körte, G. – A. Körte
1904 *Gordion: Ergebnisse der Ausgrabung im Jahre 1900*, Berlin.

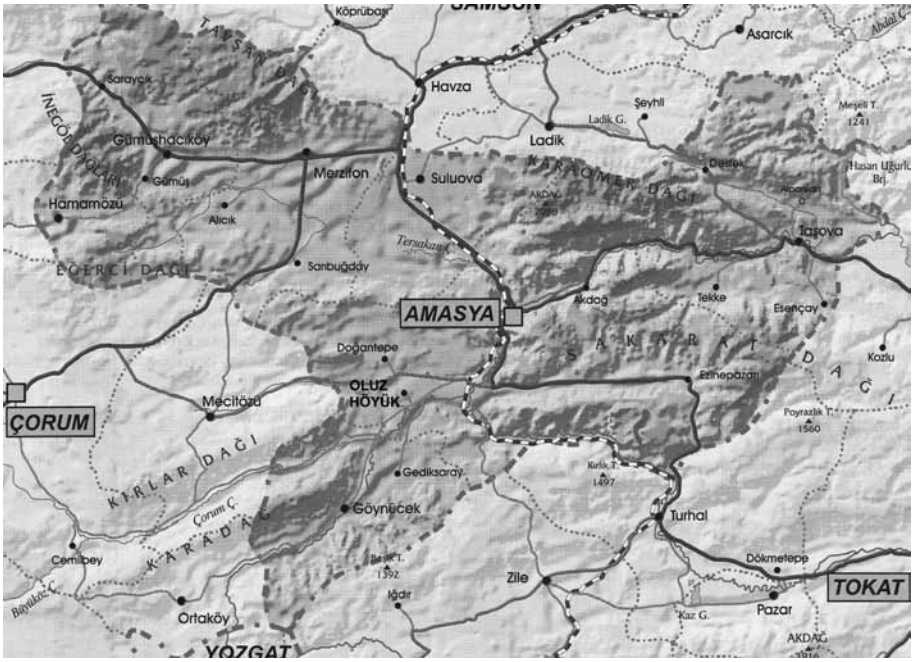
Omura, S.
1995 "Stamp Seals from Kaman-Kalehöyük dated from the 1st Millennium B.C.", T. Mikasa (ed.), *Essays on Ancient Anatolia and its Surrounding Civilization*, Wiesbaden: 43-58.

von der Osten, H. H.
1937 *The Alishar Hüyük Seasons of 1930-32*. Part III (OIP XXX), Chicago.

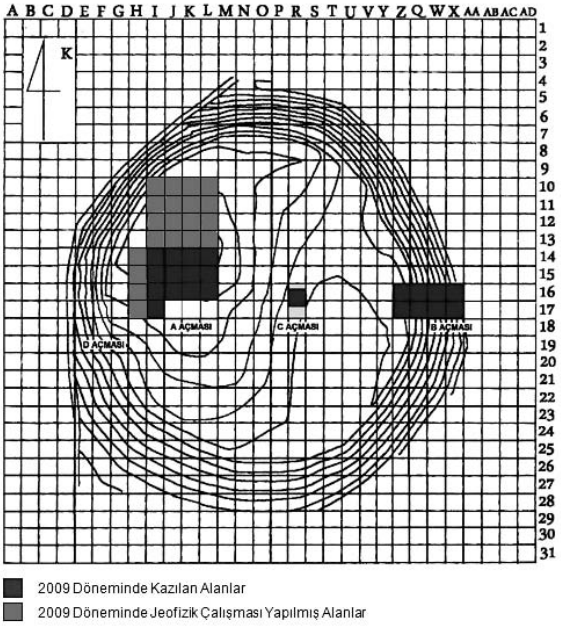
Postgate, J. N.
2008 "The Chronology of the Iron Age seen from Kilise Tepe", *Ancient Near Eastern Studies* 45: 166-187.

Schmidt, E. F.
1933 *The Alishar Hüyük Seasons of 1928 and 1929*. Part II (OIP XX), Chicago.

Seeher, J.
1995 „Die Ausgrabungen in Boğazköy-Hattuša“, *Archäologischer Anzeiger* 1995: 597-625.

Harita Oluz Höyük'ün Konumu

Topografik Plan

Res. 1 Oluz Höyük'ün Genel Görünüşü, Güneyden

Res. 2 Oluz Höyük'ün Genel Görünüşü, Batıdan

Res. 3
Oluz Höyük
Arkeojeofizik
Çalışmaları

Res. 4 Sırlı Çanak-Çömlek Parçası, Ortaçağ, 10-14. yy

Res. 5 Genel Görünüm, A Açması

Res. 6 Genel Görünüm, 1. Mimari Tabaka, A Açması

Res. 7 Pt Kandil (OLZ 09 045), Helenistik Çağ, A Açması

Res. 8 Pt Pithoslar ve Kapakları, Helenistik Çağ, A Açması

Res. 9 *Mermer Amfora Tıkacı (OLZ 09 096), Helenistik Çağ, A Açması*

Res. 10 *Tunç Sikke (OLZ 09 047), Helenistik Çağ, MÖ 2. yy sonu– 1. yy'ın ilk yarısı, A Açması*

Res. 11
Yapı Kalıntıları, 2. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 12
Taş Döşeme Yol Kalıntısı, 2. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 13
Taş Döşeme Yol Kalıntısı,
2. Mimari Tabaka,
Geç Demir Çağı,
A Açması

Res. 14
Taş Döşeme
Yol Kalıntısı,
2. Mimari Tabaka,
Geç Demir Çağı,
A Açması

Res. 15
Pt Kalypter
(OLZ 09 100),
2. Mimari Tabaka,
Geç Demir Çağı,
A Açması

Res. 16
Pt Stroter
(OLZ 09 101),
2. Mimari Tabaka,
Geç Demir Çağı,
A Açması

Res. 17 Pt Çanak (OLZ 09 102), 2. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 18 Tunç Sembol (OLZ 09 134), 2. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 19 Yapı Kalıntıları, 3. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 20 Pt. Krater (OLZ 09 110), 3. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 21 Kemik Amulet (OLZ 09 069), 3. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 22
Çömlek Mezar (Sk.41), 3. Mimari Tabaka, A Açması

Res. 23
Yapı Kalıntısı, 4. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 24 a-b
Fildişi Mühür (OLZ 09 116), 4. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 25
Genel Görünüm, B Açması

Res. 26
Mermer Ağırşak (OLZ 09 002), Geç Demir Çağı, B Açması

Res. 27 a-b
Cam Mühür (OLZ 09 164), 3. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, B Açması

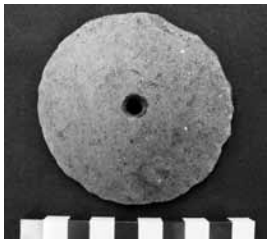
Res. 28
Kemik Amulet (OLZ 09 046), 3. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, B Açması

Res. 29 *Yapı Kalıntısı, 4. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, B Açması*

Res. 30 *Yapı Kalıntısı, 4. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, B Açması*

Res. 31
Pt Ağ Ağırlığı (OLZ 09 052), 4. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, B Açması

Res. 32
Pt. Testi (OLZ 09 058), 4. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, B Açması

Res. 34
Tunç Okucu (OLZ 09 131), 7. Mimari Tabaka, Geç Tunç Çağı, B Açması

Res. 33
Yapı Kalıntısı, 7. Mimari Tabaka, Geç Tunç Çağı, B Açması

Res. 35
Yapı Kalıntısı, 8. Mimari Tabaka, Erken Tunç Çağı, B Açması

Res. 36
Pt. Çömlek parçası, 3. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

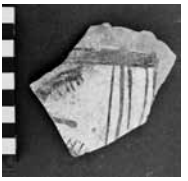
Res. 37
Pt. Çömlek parçası, 3. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 38
Pt. Çömlek parçası, 3. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, C Açması

Res. 39
Pt. Çömlek parçası, 3. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 40
Pt. Çömlek parçası, 3. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 41
Çanak-Çömlek parçası, 4. Mimari Tabaka, Geç Demir Çağı, A Açması

Res. 42
Pt. Krater parçası, 6. Mimari Tabaka, Erken-Orta Demir Çağı, B Açması

Res. 43
Pt. Krater parçası, 6. Mimari Tabaka, Erken-Orta Demir Çağı, B Açması

Res. 44
Pt. Şişe, 7. Mimari Tabaka, Geç Tunç Çağı, B Açması

Res. 45
Pt. Kaide parçası, 8. Mimari Tabaka, Erken Tunç Çağı, B Açması

Res. 46
Jeotekstil ile Koruma Altına Alınmış A Açması